

SIND 4. september 2017/ Ole R.

SINDs kommentarer til ”Oplæg til omstilling af socialpsykiatrien”

Københavns kommunes socialforvaltning (SOF) har i marts 2017 udsendt et oplæg om omstilling af socialpsykiatrien, som de har inviteret psykiatriorganisationerne til at være i følgegruppe omkring. Fra SIND deltager direktør Ole Riisgaard (landsforeningen) og Bjarne Ove Nielsen (næstformand SIND-København). Der har indtil videre været møder 21. april 2017, 20. juni 2017 og 29. august 2017. Der var 24. maj 2017 også en konference om emnet, hvor flere af SIND-Københavns bestyrelsesmedlemmer deltog.

I det følgende er det opsummeret, hvad der er SIND – Landsforeningen for psykisk sundheds synspunkter omkring ”Oplæg til omstilling af socialpsykiatrien”.

Overordnet:

Oplægget er som papir og hensigter udmærket. Der er mange gode ideer og hensigter.

Problemerne ligger i evnen til implementering. Her er der grund til en vis bekymring, da det gennem årene ofte er set, at der lanceres meget idealistiske, men uforpligtende formulerede, hensigter fra socialforvaltningen, mens praksis bliver ved med at være kritisk. Samtidigt har det ofte været svært at få socialforvaltningen til åbent at erkende problemer. Mange gange skal man stifte bekendtskab med problemerne i socialpsykiatrien gennem tilsynsrapporter og via pressen. Det skal retfærdigvis tilføjes, at den nuværende topledelse i socialforvaltningen virker interesseret i moderniseringer omkring dette, men det er en tung ledelseskultur de her arbejder i.

Konkret fra oplægget:

- **Recovery.** Udgangspunktet i ”Oplæg til omstilling af socialpsykiatrien” er troen på recovery. Det er positivt. MEN man skal huske på to forhold. For det første skal recovery være defineret af borgeren selv, som hans/hendes forståelse af det gode liv og den nødvendige behandling. Recovery skal ikke være defineret af et politisk diktat til borgeren, som man f.eks. gør med forandringskompasset, der forhåbentlig er på vej ud i SOF. For det andet må recovery aldrig – som bl.a. Landsforeningen for Socialpædagoger (LFS) også påpeger – blive en dårlig undskyldning for omsorgssvigt. Det har vi f.eks. set for de mennesker, der flyttede fra institutionen Røde Mellemvej til egen bolig (jf. JP-artikel sensommeren 2016).
- **Mindre og mere specialiserede botilbud.** Dette er udmærkede hensigter. Men det forudsætter en kvalificeret visitering og borgeren eget valg/indflydelse. Hidtil har SOF været meget uheldig med visitering (hvilket er påpeget i flere tilsynsrapporter). Tiltaget skal altså følges med en væsentlig bedre fagligt funderet visitering end i dag og i øvrigt også med opmærksomhed overfor borgernes retssikkerhed ved flytninger.

- **Fra bosteder til egen bolig med hjemmevejleder.** En udmærket hensigt. Men der er to problemer:
For det første skal visiteringen ske, så det er de rigtige borgere, der kommer i egen bolig, og de rigtige borgere, der forbliver på bosteder, jf. ovenstående.
For det andet skal hjemmevejlederordningen/ bøstøtten fungere godt nok. Det gør det ifølge flere medarbejdere ikke i dag. Der fremhæves ofte utilstrækkelig støtte og lange ventetider på at få støtte. Det er også afdækket af pressen og tilsynsrapporterne. Det er et af de forhold, som p.t. fortjener mere politisk opmærksomhed. Forudsætningen er altså en velfungerende hjemmevejlederordning.
- **Forebyggelse af vold, misbrug og seksuelle overgreb.** De tiltag der er vedtaget for bostederne mod vold – bl.a. handleplanen fra maj 2016 – er i sig selv udmærkede. Men de tager meget udgangspunkt i vold og trusler fra borger mod medarbejder, hvilket også er en vigtig problematik. Men der mangler en mere gennemarbejdet tilgang om vold beboere imellem og mod borgere fra udefrakommende (bl.a. pushere).
Men vigtigst af alt mangler der at få en speciel del af den brede voldsproblematik – nemlig de seksuelle overgreb – udskilt som en selvstændig problematik.
Med h.t. seksuelle overgreb på bosteder har tilsynet flere gange efterlyst beredskabsplaner. Der er ikke kun brug for beredskabsplaner, men også for problemerkendelse og for kompetencer omkring problematikken, så man i højere grad end i dag kommer bag mørketallene og ser det man ikke ser i dag.

Det der mangler i oplægget:

Konkret mangler der noget om:

- **Forholdet til den regionale psykiatri.** Denne bør forbedres.
- **Personaleforhold.** Personaleflugt, højt forbrug af uuddannet arbejdskraft og vikarer, som udtryk for bl.a. dårligt arbejdsmiljø.

Mere overordnet:

Socialforvaltningen har selv stillet det åbne spørgsmål, hvad der skal til for at realisere både oplægget om omstilling af socialpsykiatrien og den tilhørende “Grundfortælling for den københavnske socialpsykiatri”.

Ud over de mest åbenlyse svar om ressourcer, uddannet personale og borgerinddragelse, så finder SIND også, at Københavns kommune ville kunne vinde ved at man politisk, på samme måde som i Region Hovedstaden, vedtog en åbenhedspolitik (der skal føre til åbenhedskultur) byggende på involvering, gennemsigtighed og ytringsfrihed, så politikere, offentlighed, personale, brugere og pårørende får et korrekt billede af den daglige virkelighed ude på institutionerne uden at skulle have den gravet frem af tilsyn og presse. Det vil gøre det nemmere at føre en faglig dialog på oplyst grundlag. Som tidligere nævnt er det vores indtryk, at socialforvaltningens nuværende topledelse ikke er blind for denne tilgang.

Bilag:

To korte notater om Københavns kommunes socialpsykiatriske bosteder, som SIND skrev i foråret 2014 efter kontakter med medarbejdere fra bl.a. Ringbo. De er stadig aktuelle.

5. maj 2014

Landsforeningen **SIND**
Sekretariatschef
Ole Riisgaard
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup
Tlf. 35 24 07 55/ 21 24 22 41
ori@sind.dk

Generelle problemer ved de socialpsykiatriske bosteder i Københavns Kommune (Socialforvaltningen)

Landsforeningen SIND har primo 2014 forsøgt at identificere problemer vedrørende beboernes forhold på de socialpsykiatriske bosteder i Københavns Kommune.

Landsforeningen SIND har bl.a. iagttaget følgende problemer:

1. Der er beboere på de socialpsykiatriske bosteder, der behøver psykiatrisk behandling, men ikke modtager denne, eller ikke modtager det i fornødent omfang. Det kan skyldes flere forhold:
  - Deres lidelse er ikke tilstrækkeligt opdaget.
  - De står på venteliste til behandling.
  - De er sendt tilbage fra behandling for tidligt.
  - De har afvist behandling, og der sker ikke den fornødne pædagogiske indsats for at få dem til at tage imod behandling. Det gælder bl.a. i forhold til medicin og det at tage sin medicin.
2. Der er ifølge kommunens egne interne oplysninger ca. 30 % af beboerne, der har misbrugsproblemer. Det har følgevirkninger som: Handel med stoffer, gæld, gældsinddrivelse, vold, trusler og intimidering. Der er mennesker, der flytter til bosteder uden at have stofmisbrugsproblemer, men som får det, når de flytter ind. Se særskilt notat om disse problemer.
3. Der er beboere, der "gror til i eget skidt". Enten i boligen eller m.h.t. personlig hygiejne. Når de tilbydes hjælp og afviser den, så gøres der ikke den fornødne pædagogiske indsats for at få dem til at tage imod hjælpen.
4. Der er borgere i kommunen, der udskrives fra den behandelende psykiatri til hjemløshed.

Landsforeningen SIND finder, at ovenstående ikke skyldes fejl fra personalets side, men de vilkår, som socialpsykiatrien fungerer under.

5. maj 2014

Landsforeningen **SIND**

Sekretariatschef

Ole Riisgaard

Blekinge Boulevard 2

2630 Taastrup

Tlf. 35 24 07 55/ 21 24 22 41

ori@sind.dk

Problemer omkring stofmisbrug ved de socialpsykiatriske bosteder i Københavns Kommune (Socialforvaltningen)

Der er ifølge Københavns kommunes egne interne oplysninger ca. 30 % af beboerne på de socialpsykiatriske bosteder, der har misbrugsproblemer. Det har følgevirkninger som: Handel med stoffer, gæld, gældsinddrivelse, vold, trusler og intimidering. Der er mennesker, der flytter til bosteder uden at have stofmisbrugsproblemer, men som får det, når de flytter ind.

Landsforeningen SIND mener, at Københavns Kommune må sikre, at:

1. Beboere misbrugsproblemer på de psykiatriske bosteder tilbydes relevant og kvalificeret behandling for deres misbrug.
2. Hvis de pågældende siger nej til behandling må der gøres den nødvendige pædagogiske indsats for at få dem til at tage imod misbrugsbehandlingen.
3. Hvis nogen er misbrugere, fordi de har ubehandlede psykiske lidelser, så må de tilbydes relevant behandling for dette. Hvis de siger nej til psykiatrisk behandling, så må der ske den nødvendige pædagogiske indsats for at få dem til at acceptere behandling.
4. Det er en historisk fejl at have så store bosteder med så brede målgrupper, som det er tilfældet i København. Man bør kunne adskille de stille mennesker uden misbrug fra de misbrugende beboere, der gerne vil have behandling, fra de misbrugende beboere, der ikke umiddelbart vil tage imod behandling.
5. Der må være politikker og procedurer, der sikrer mod vold, trusler og intimidering.
6. Der må være klar og konsekvent politik overfor handel med stoffer, som er kendt og praktiseret hele vejen ned gennem forvaltningen.

Københavns Kommune har i dag ikke en samlet politik for stofmisbrug på de socialpsykiatriske bosteder. Det burde kommunen få.